

Болести и неприятели по рапицата през есента

Автор(и):

Дата: 11.10.2021 Брой: 10/2021

Неприятели

При определена плътност от неприятели в рапицата през есента, те могат да причинят големи стопански загуби. За запазване в максимална степен целостта на листната маса на растенията и успешното им презимуване, е необходимо да се проведе есенно третиране на рапицата с инсектициди. Да се засяват обеззаразени с инсектициди семена и редовно да се обследват посевите за определяне числеността на неприятелите.

Рапична листна оса – *Athalia rosae*

Повреди

Младите лъжегъсеници се хранят по долната страна на листата, като ги нагризват под формата на малки ямички. С нарастването си те прогризват отвори по листните петури, които постепенно се уголемяват, правят периферни нагризвания, а на по-късен етап унищожават цялата листна петура, без главните нерви.

Развитие

През есента се развива трето поколение на рапичната листна оса. Възрастните оси летят до края на месец октомври и снасят яйцата си по семеделите и първите същински листа. След като завършат развитието си лъжегъсениците се заравят в почвата и остават да зимуват.

Контрол

Борбата срещу рапичната оса се извежда при праг на икономическа вредност 2-3 броя/м² лъжегъсеници или 2-3 броя/м² повредени растения.

Рапична стъблена бълха – *Psylloides chrysocephala*

Повреди

От края на месец септември възрастните на бълхата започват усилено да се хранят и до средата на месец декември яйцеснасят. Излюпените ларви се вгризват в епидермиса на стъблата, а по-късно по дръжките и централните жилки на листата. Част от ларвите се излюпват през пролетта.

Развитие

Неприятелят е разпространен повсеместно и във висока плътност нанася огромни щети. Развива едно поколение годишно и зимува като яйце, ларва и възрастно насекомо. Сходен вид с рапичната стъблена бълха е Малката рапична стъблена бълха. По рапицата вредят още - *черна, светлокрака, вълнистоивичеста, ленова, конопена и други видове земни бълхи.*

Контрол

Борбата срещу неприятеля се извежда при праг на вредност: 2 бр. възрастни/кв.м. при поникване; 4 бр. възрастни на кв.м. след поява на 3-ти лист; 3-5 бр. ларви на растение.

Рапичен бръмбар – *Entomoscelis adonidis*

Повреди

Бръмбарите нападат рано засятата рапица и се хранят с листата.

При висока плътност могат да разреждат посева.

Хранят се с листната маса на рапицата, като я унищожават изцяло и остават само жилките.

Развитие

Неприятелят е разпространен повсеместно и във висока плътност нанася огромни щети на културата.

Ларвите вредят при дълга и топла есен, с малко валежи.

Контрол

Химичната борба срещу рапичния бръмбар е оправдана при праг на вредност: 2-3 бр. бръмбари/кв.м. при поникване на рапицата.

Рапичен скритохоботник – *Ceuthorrhynchus picitarsis*

Повреди

Ларвите на неприятеля правят ходове в дръжките на листата, след което преминават в стъблото. При слабите растения, с тънки и къси листни дръжки, те достигат до централната част на стъблото и се вгризват във вегетационния връх, още през есента. Растенията загиват или не образуват централни стъбла, а само странични.

Контрол

Химична борба да се води при плътност: 2-4 бр. бръмбари/кв.м.

Болести

Сухо стъблено гниене (Фомоза) – *Leptosphaeria maculans* - гъба

Симптоми

Проявява се в периода от поникване на растения до фенофаза „6-ти лист“.

Върху най-долните листа се образуват неправилни, закръглени, сивозеленикави петна, с дребни черни точки по тях (пикнидийте на причинителя). Петната постепенно некротират и обхващат листните дръжка и стъблото. Заразяването на стъблото става непосредствено на нивото или над почвената повърхност. Фомозата напада и кореновата шийка, с появявата на тъмни петна, които водят до изсъхване и загиване на растенията.

Жизнен цикъл

Причинителят се запазва в растителните остатъци и отчасти в семената на рапицата. Развитието на фомозата се благоприятства от дъждовно и влажно време и оптимална дневна температура 22-24 градуса. Болестта се развива на хармани в посева и при благоприятни условия много бързо обхваща цялото поле.

Контрол

За контрол на болестта да се прилага балансирано торене и да се води борба с неприятелите по рапицата, тъй като повредите от тях са вход за заразяване. Фунгицидите да се внасят есента, което ще намали в значителна степен честотата и силата на заразяването, както и опасността от измръзване на растенията.